

POSTANOWIENIE

Dnia 12 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Bohdan Bieniek

w sprawie z odwołania M. N.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 12 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej odwołującego się od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 stycznia 2021 r., sygn. akt III AUa [...],

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od odwołującego się na rzecz organu rentowego kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w [...], wyrokiem z dnia 13 stycznia 2021 r., oddalił apelację M. N. od wyroku Sądu Okręgowego w S. z dnia 6 maja 2019 r., mocą którego oddalono jego odwołanie od decyzji organu rentowego odmawiającej przedłużenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego złożył pełnomocnik odwołującego się. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołał się na przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Zdaniem skarżącego, orzekający w sprawie Sąd oparł się na ułomnych dowodach (niepełne opinie

biegłych lekarzy), które pomijały przygotowanie zawodowe odwołującego się. Dostrzeżone wady są widoczne *prima facie*.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną pozwany wniósł o wydanie postanowienia odmawiającego przyjęcia jej do rozpoznania i orzeczenie o kosztach postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być przyjęta do merytorycznego rozpoznania. Skarżący odwołał się do przesłanki wymienionej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., czyli skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Zatem w obrębie tej okoliczności należy ocenić wskazane okoliczności i ich uzasadnienie.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego sporna przesłanka jest rozumiana jednolicie. Chodzi o kwalifikowane, rażące uchybienia sądu drugiej instancji, które są widoczne *prima facie* bez potrzeby wszechstronnej analizy zgromadzonego materiału dowodowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 sierpnia 2007 r., III UK 45/07, LEX nr 898318) i polegają na takim naruszeniu norm prawnych, które nie budzi wątpliwości, a możliwe są do stwierdzenia przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 lipca 2007 r., I PK 113/07, LEX nr 896056). Niemniej sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia konkretnych i powołanych w podstawach kasacyjnych przepisów prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lutego 2012 r., I PK 130/11, LEX nr 1215258).

W ramach przesłanki oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący nie wskazał skonkretyzowanych norm prawa procesowego, których naruszenia miał się dopuścić Sąd drugiej instancji. Uchybienia tego nie konwalidują podstawy kasacyjne, które obecnie nie podlegają badaniu.

Z drugiej strony Sąd Apelacyjny wyjaśnił, dlaczego orzeczenie oparł na dowodach niekorzystnych dla odwołującego się (opinie biegłych). Wyprowadzone wnioski z pozyskanych opinii nie są atypowe i sprzeczne z zasadami logicznego rozumowania. Podkreślić też należy, że postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych jest postępowaniem odwoławczym i sprawdzającym. To oznacza, że oś sporu stanowi moment wydania zaskarżonej decyzji, a zatem potencjalnie wszystko to co dzieje się następnie nie czyni zaskarżonego orzeczenia wadliwym.

Nie ulega wątpliwości, że stan zdrowia ulega zmianie, przy czym z perspektywy sądu istotne pozostaje, czy ubezpieczony jest zdolny do pracy w ramach posiadanych kwalifikacji. Wszechstronne wyjaśnienie sprawy nie może być utożsamiane z jej wyjaśnieniem zgodnie z oczekiwaniem ubezpieczonego. W sprawie przeprowadzono dowody z opinii biegłych kilku specjalności, a ich wiedza kierunkowa odpowiadała profilom dolegliwości skarżącego.

Z perspektywy analizowanej części skargi kasacyjnej wynika, że sąd winien prowadzić dalsze postępowanie dowodowe. W tej kwestii należy podnieść, że art. 286 k.p.c. przewiduje możliwość zażądania ustnego lub pisemnego uzupełnienia opinii. Stąd suponowane uchybienie nie jest widoczne od razu, lecz wymaga analizy zgromadzonych dowodów, czy uprawnienie sądu przerodziło się w jego obowiązek, a jeśli tak to, dlaczego. Zatem, jeżeli skarżący tak uważa winien (we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania lub jego uzasadnieniu) rozwinąć ten wątek i wskazać podstawy, które pozwolą na akceptację tak sformułowanego stanowiska. Tych jednak przesłanek brak, co czyni podnoszoną okoliczność nieuzasadnioną. Spojrzenie na zdobyte kwalifikacje nie może być statyczne, zakładające, że raz zdobyte kwalifikacje tracą na znaczeniu z racji rozwoju (tu) rynku motoryzacyjnego. Przede wszystkim nie mogą one stanowić odniesienia do ostatniego stanowiska pracy, lecz winny być ujmowane szerzej. Dalsza argumentacja uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do

rozpoznania zmierza do polemiki z rozważaniami Sądu drugiej instancji, zakładając „równość broni” w obszarze wiedzy specjalistycznej, tak by w ten sposób wykazać przesłankę z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. Tak jednak nie jest, bowiem występowanie określonych schorzeń, w tym przewlekłych, nie przekłada się wprost na prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy. Z tego względu ilość niezbędnych komponentów pozwalających na stwierdzenie tezy strony odwołującej się, wykracza poza obszar objęty dyspozycją art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. W sprawie o rentę postępowanie dowodowe – choć w ograniczonym zakresie – toczy się już przed organem rentowym. W jego toku strony mogą przedstawić dowody (na przykład dokumentację medyczną), które stanowią oś dalszego procedowania. Także w toku postępowania sądowego strona dysponuje takim uprawnieniem (zgłasza uwagi do opinii, zastrzeżenia, wskazuje na luki w materiale dowodowym). Przedmiotowa podstawa nie oznacza, że w każdym wypadku orzekający sąd będzie zobligowany do dalszego działania, jeżeli w jego ocenie doszło do wszechstronnego wyjaśnienia sprawy. Spójne opinie biegłych nie przemawiają na rzecz kontynuacji postępowania dowodowego.

Etap postępowania kasacyjnego nie stanowi prostej kontynuacji postępowania przed sądami powszechnymi. W danym momencie Sąd Najwyższy nie poszukuje – w zastępstwie strony – argumentów i okoliczności mających świadczyć o występowaniu w sprawie określonej przesłanki przedsądu. Skarga kasacyjna spełnia inne funkcje niż postępowania apelacyjne, które w ramach apelacji pełnej oznacza ponowne rozpoznanie sprawy. Tymczasem przyjęte z góry założenie, że doszło do oczywistego naruszenia prawa nie konweniuje z podniesionym progiem staranności przy sporządzeniu skargi kasacyjnej.

Z tych względów orzeczono z mocy art. 398⁹ § 2 k.p.c. oraz art. 98 § 1 w związku z art. 108 § 1 i 398²¹ k.p.c.